

Justitiedepartementet
ju.remissvar@regeringskansliet.se
Ju.L7@regeringskansliet.se

Ort Datum
Stockholm 2025-09-28

Vår referens
Lise-Lotte Argulander

Dnr
Ju2025/01513

Remissvar – Nya regler om ansökningsförfaranden vid ansökningar om vissa uppehålls- och arbetstillstånd (Ds 2025:18)

Företagarna har erbjudits att svara på remissen om nya förfaranderegler vid vissa ansökningar om uppehålls- och arbetstillstånd, Ds 2025:18. I promemorian lämnas förslag till genomförande av det nya EU-direktivet om ett enda ansökningsförfarande för ett kombinerat tillstånd för tredjelandsmedborgare att vistas och arbeta på en medlemsstats territorium och om en gemensam uppsättning rättigheter för arbetstagare från tredjeland som vistas lagligen i en medlemsstat. Det nya direktivet ersätter 2011 års direktiv.

Generella kommentarer

I remissyttrandet över SOU 2024:15 framhöll Företagarna att regelverket för arbetskraftsinvandring ska vara enkelt, effektivt och förutsägbart samt att Sverige måste kunna rekrytera kompetens när den inte finns att tillgå inom landet/EU. I remissyttrandet framhöll Företagarna även att frågan om arbetskraftsinvandring är viktig för Företagarnas medlemmar. Små och medelstora företag i Sverige uppger år efter år att deras största hinder för att växa är brist på rätt kompetens. Möjligheten att hitta rätt kompetens i andra länder utanför EU är därför central.

Sammanfattning av Företagarnas remissvar

Företagarna tillstyrker att en bindande 90-dagars beslutsfrist, räknat från en komplett ansökan, införs med möjlighet till 30-dagars förlängning samt att tiden pausas vid begäran om förlängning. Samtidigt anser vi att ett serviceåtagande om högst 30 dagars beslutstid för högkvalificerade är bra men kan utökas till fler grupper.

Företagarna tillstyrker att kopplingen mellan arbetstillstånd och viss arbetsgivare tas bort och ersätts med anmälan vid byte av arbetsgivare/anställning.

Företagarna tillstyrker förslaget att förlänga omställningsperioden vid arbetslöshet till sex månader, med försörjningskrav för tiden utöver tre månader.

Företagarna anser att en definition av ”en komplett ansökan” kan behöva finnas för förståelsens skull.

Företagarna anser vidare att det behöver finnas en tydlig kommunikation och en vägledning om anmälningsskyldigheten så att arbetsgivare och arbetstagare förstår vad som ska anmälas och när. För att underlätta för både arbetsgivare och arbetstagare behöver anmälningstjänsten utformas som en e-tjänst som minimerar administrationen.

Handläggningstid

En bestämd handläggningstid för beslut i ärenden med tillstånd bidrar till en bättre förutsebarhet för både arbetsgivare och arbetstagare. Tillsammans med övriga "lättnader", exempelvis borttagandet av kopplingen till en bestämd arbetsgivare, bör dock handläggningstiden kunna kortas ytterligare. 90 dagar är en lång tid (och den pausas under komplettering) samt går att förlänga med ytterligare 30 dagar, vilket innebär en total handläggningstid om 120 dagar. Företagarna hade gärna sett att tidsutdräkten förkortades ytterligare.

Det serviceåtagande (om 30 dagars beslutstid) som finns idag gällande högkvalificerad personal bör omfatta även strategisk personal, nyckelpersoner och personer med särskild kompetens. Ett sådant utökande skulle stärka och underlätta rekryteringen av personal vilket gynnar attraktiviteten för Sverige ytterligare.

Kopplingen till specifik arbetsgivare försvinner

Förslaget om att ta bort kopplingen till specifik arbetsgivare och ersätta det med en anmälnings-skyldighet är mycket bra. Detta inte bara stärker rörligheten på arbetsmarknaden utan skapar en långsiktighet för arbetstagarna och blir mer förutsägbart vilket i sin tur kan öka tilliten till systemet. Vid neddragningar hos en arbetsgivare kan en anmälnings-skyldighet underlätta för personen som drabbas och förhoppningsvis kan utflytt undvikas och personen hitta ett nytt jobb inom omställningstiden.

För att en anmälnings-skyldighet ska bli effektiv och med minsta möjliga administrativa insats ska bli möjlig bör det införas digitala (e-tjänst) system som underlättar en anmälan.

Förlängd omställningstid till 6 månader efter två år

Företagarna anser att det är bra att tiden för omställning förlängs efter två års tillstånd. Förslaget kommer förhoppningsvis bidra till att fler arbetstagare kan ställa om, hitta ett nytt jobb vid arbetslöshet och därmed fortsätta bidra på arbetsmarknaden. Företagarna flaggar dock för att 6 månader kan i vissa lägen vara för kort tid till omställning, särskilt med tanke på att det krävs att personen haft tillstånd i minst 2 år.

Ett system med möjlighet till förlängning med ytterligare tid skulle underlätta för de personer som har särskilda skäl att stanna. Särskilda skäl skulle kunna vara att den sökande har familj i och en etablerad anknytning till Sverige. Exempelvis att barn finns som går i svensk förskola/skola, att sökanden har investerat i egen bostad, den sökandes partner har arbete och bidrar till försörjningen.

Övriga synpunkter

Om ett e-tjänstsystem för anmälan införs är det lämpligt att komplettera det med en tydlig vägledning som kommuniceras för att undvika att felaktigheter uppstår. Lämplig myndighet som tillhandahåller e-tjänsten kan också ha kontrollpunkter som flaggar för när det är på väg att bli fel. E-tjänsten bör finnas på fler språk.

Företagarna understryker de negativa konsekvenser som en höjning av medianlönen för arbeidskraftsinvandring riskerar medföra för svenska företag. Den 1 november 2023 höjdes lönekravet för arbeidskraftsinvandring till 80 procent av medianlönen. Redan den höjningen försvårade situationen för Företagarnas medlemmar då deras främsta utmaning är brist på rätt kompetens. Inom Regeringskansliet pågår beredning av förslag om att höja lönekravet till 100 procent av medianlönen. Detta skulle medföra stora negativa konsekvenser för svenska små och medelstora företag och flyttar

företagarna

beslutanderätten kring utländsk kompetens från frågan om företagens behov till frågan om statlig reglering av lön. När EU genom detta direktiv försöker underlätta administrationen och tillståndprocessen för utländsk arbetskraft är det något positivt. Företagarna ser dock med oro på att detta inte kommer på någon verklig effekt om regeringen lägger fram förslag som gör det svårare för både arbetsgivare och arbetstagare att skapa arbetstillfällen i Sverige.

Pernilla Norlin
Samhällspolitisk chef
Företagarna

Lise-Lotte Argulander
Näringspolitisk expert
Företagarna